

Dojde k rozsáhlé válce mezi Izraelem a Íránem?

 rt.com/news/605183-full-scale-war-between-israel-iran

Bezprecedentní údery Teheránu na židovský stát vypadají jako bod, odkud není návratu, ale kdo tento konflikt vyhraje?

Farhad Ibragimov – odborník, přednášející na Ekonomické fakultě Univerzity RUDN, hostující přednášející na Institutu společenských věd Ruské prezidentské akademie národního hospodářství a veřejné správy

Rakety odpálené z Íránu směrem k Izraeli jsou vidět ve městě Nábulus na Západním břehu v úterý 1. října 2024. © AP Photo/Majdi Mohammed

1. října večer zahájil Írán raketový úder proti Izraeli, který ministerstvo zahraničí židovského státu označilo za bezprecedentní. Těsně před útokem USA varovaly Izrael, že Írán připravuje rozsáhlý raketový útok. Toto varování přišlo necelých 24 hodin poté, co izraelská armáda zahájila „omezenou pozemní operaci“ v jižním Libanonu zaměřenou na zničení infrastruktury Hizballáhu, skupiny, kterou podporuje Teherán. Nebezpečí se ukázalo jako reálné – podle zpráv médií Írán vypálil na Izrael přibližně 400 raket.

Sbor islámských revolučních gard (IRGC) uvedl, že Izrael bude čelit vážným následkům, pokud bude odvetou. V reakci na to IDF slíbila, že zaútočí na Írán „v čase a místě“, které si zvolí. Teherán tvrdil, že útok byl odplatou za atentáty na generálního tajemníka Hizballáhu Hasana Nasralláha a předsedu politického byra Hamásu Ismaila Haniyeha. Stálý zástupce Íránu při OSN dodal, že úder byl legitimní odvetou za porušení íránské suverenity (k útoku na Haniyeh došlo v íránském hlavním městě Teheránu). Írán čekal téměř dva měsíce na reakci na zavraždění Haniyeh a během této doby se mnoho lidí zajímalo, zda Teherán pomstí smrt svého politického spojence. Je zřejmé, že nastal čas k akci a Írán jedním úderem vyřešil dvě otázky, které znepokojovaly mnoho lidí v zemi i mimo ni. Írán se zjevně chce

vyhnout zatažení do větší války – ne proto, že by se bál Izraele, ale proto, že na rozdíl od toho druhého uznává, že v apokalyptickém scénáři by nebyli žádní vítězové. Západní Jeruzalém je však přesvědčen, že konfrontace s Íránem nebude stát mnoho.

Američtí představitelé řekli Washington Post, že se domnívají, že Írán neusiluje o větší válku s Izraelem, navzdory raketovému útoku z 1. října. The Post spekuluje, že Bidenova administrativa bude znovu naléhat na izraelské úřady, aby se zdržely velkého protiútoků. Bloomberg se však domnívá, že zatímco poslední íránský útok byl silnější než jeho dubnový útok, byl to ještě „větší omyl“. Analytici publikace se domnívají, že útok ukázal slabost Íránu a ukázal, že mu chybí jak schopnost, tak touha zasadit významný odvetný úder, a je pouze „papírovým tygrem“.

Přečtěte si více

Všechny červené čáry
překříženy: Je Izrael připraven
na hněv islámské revoluce?

Nicméně raketový útok z 1. října nebyl ani neočekávaný, ani překvapivý. K podobnému

incidentu došlo již v dubnu, ačkoli útok a jeho následky byly méně významné. V té době, poprvé v historii, Írán zahájil útok na Izrael ze svého vlastního území a použil drony a rakety v reakci na to, co považoval za neoprávněný izraelský nálet na jeho konzulát v Damašku, který zabil 11 íránských diplomatů a dva generály IRGC. .

Izraelští představitelé se pokusili ospravedlnit své činy tvrzením, že lidé, kteří zemřeli, byli napojeni na Hamás, ale nedokázali předložit přesvědčivé důkazy. Tehdejší íránský prezident Ebrahim Raisi varoval, že příští reakce Teheránu bude ještě tvrdší, pokud se Izrael „neuklidní“. Írán chtěl ututlat skandál, který by mohl snadno přerůst ve větší válku, a doufal, že se Izrael ochladí. Teherán zároveň využil příležitosti zhodnotit situaci a připravit se na možnou eskalaci. O

měsíc později Raisi zemřel při letecké havárii a nový íránský prezident Masúd Pezeshkian vyjádřil přání obnovit vztahy se Západem. Když Íránci hovoří o Západu, mají na mysli především evropské země spíše než USA, protože věří, že Evropa by mohla být otevřenější jednání. To by mohlo pomoci stabilizovat íránskou ekonomiku, která se přizpůsobila desetiletím sankcí, přesto stále čelí výzvám.

Vzhledem k současné situaci v regionu však Pezeshkian a íránský establishment chápou, že otázky národní bezpečnosti a politické pověsti země převažují nad jakýmkoli bezprostředními ekonomickými úvahami. Není náhodou, že íránský prezident obvinil USA a EU z podvodu, protože nedokázaly dodržet svůj slib o příměří, pokud by se Teherán rozhodl nepomstít se za atentát na Haniyeh. Je však jasné, že Izrael se nehodlá zastavit a Západ před tím, co se děje, zavírá oči.

Během minulého týdne Írán aktivně diskutoval o tom, jak reagovat na atentát na Nasralláha. Dokonce i ty kruhy, které obvykle vyzývají k dialogu se Západem, kladly nepříjemné otázky. Bylo to také zavraždění Nasralláha, spíše než smrt Haniyeha, co přimělo íránského nejvyššího vůdce, ajatolláha Alího Chameneího, aby nařídil odvetný úder.

Přečtěte si více

Fjodor Lukjanov: Blízký východ je na pokraji totální války.

Chameneí a jeho spojenci se domnívají, že neprovedení odplaty za atentát na jejich klíčového politického spojence by mohlo vážně poškodit pověst Íránu mezi jeho spojenci a potenciálními podporovateli. Jinými slovy, Teherán se rozhodl reagovat způsobem, který by mu umožnil zachovat si svou důstojnost, aniž by rozpoutal válku v plném rozsahu.

Napětí však nepopíratelně eskaluje a je docela možné, že Izrael zareaguje. Skutečnou otázkou nyní je, jak daleko Izrael zajde. Poznámky izraelského ministra zahraničí o překročení „červené linie“ Teheránu naznačují, že Západní Jeruzalém nevyklučuje přímé vyhlášení války Íránu. Na druhou stranu, dokáže Izrael efektivně řídit válku na dvou frontách, vezmeme-li v úvahu, že mnoho problémů zůstává v Gaze nevyřešeno?

Od tragických událostí ze 7. října uplynul téměř rok, přesto Hamas stále drží izraelské rukojmí, které mohlo být propuštěno už dávno. Kruh izraelského premiéra Benjamina Netanjahua však není ochoten vyjednávat. Přestože Izrael zlikvidoval téměř celou velitelskou strukturu Hizballáhu a část vedení Hamásu, neznamená to, že nad těmito skupinami dosáhl vítězství. Hamas i Hizballáh už nejsou jen politické strany – staly se ideologiemi, které rezonují s mnoha lidmi, kteří žijí podle jejich zásad. A je nesmírně těžké porazit ideologii, zvláště když je financována zvenčí.

V každém případě přímý konflikt mezi Íránem a Izraelem představuje riziko nebezpečné eskalace, která může celý Blízký východ dostat na pokraj katastrofy. Se svou impozantní vojenskou silou a pravděpodobným jaderným arzenálem představuje Izrael vážnou hrozbu pro Írán, což může vést k rozsáhlé vojenské konfrontaci s nepředvídatelnými důsledky. Zapojení do vojenských operací v zahraničí by navíc mohlo vyvolat vnitřní nestabilitu v Íránu.

Opozice se může chopit této příležitosti a kritizovat vládu, zvláště pokud takové intervence povedou k podstatným ztrátám íránských jednotek. Vojenské kampaně by také vyžadovaly značné finanční zdroje, které Íránu může chybět kvůli probíhajícím ekonomickým sankcím a klesajícím příjmům z ropy. Tyto finanční tlaky by dále prohloubily ekonomické potíže Íránu.

[Přečtěte si více](#)

[Smrt vůdce Hizballáhu by mohla odstartovat řetězec ničení](#)

A konečně musíme také zvážit složitou situaci v sousedních zemích. Regionální konflikt se rozhořel na mnoha frontách a z Palestiny a Jemenu přicházejí alarmující zprávy, které naznačují, že větší válka může být nevyhnutelná. Přímá

konfrontace by mohla zažehnout širší konflikt zahrnující řadu aktérů, včetně Sýrie, Iráku a možná i zemí v Perském zálivu.

Pravděpodobně se do toho zapojí také Turecko a Pákistán. Globální trh s energií by byl vážně zasažen a bezpečnost klíčových námořních tras by mohla být ohrožena, což by mohlo vést k raketovému růstu cen energie a celkové ekonomické nestabilitě.

Konflikt mezi Íránem a Izraelem také nutně přitáhne pozornost globálních mocností. USA, které historicky stály na straně Izraele, se budou cítit nuceny podpořit svého „spojence“. S blížícími se prezidentskými volbami však Bílý dům není příliš nadšený ze zapletení se do Netanjahuových politických her, zejména s ohledem na smíšené pocity, které mnozí demokraté vůči izraelskému premiérovi mají. Navzdory poznámkám amerického ministra obrany Lloyda Austina o americké neochvějně podpoře Izraele je realita složitější. Zatímco USA mohou nabídnout pomoc Izraeli, nejsou příliš nadšené ze „záchrany“ Netanjahua. Není náhoda, že Netanjahu chce na jedné straně vyprovokovat Írán k přímé válce, která by Washingtonu nezbyla nic jiného, než zasáhnout, ale na druhé straně doufá, že Donald Trump vyhraje americké prezidentské volby a podporovat Izrael – scénář, který je dosti nejistý. Nakonec můžeme jen říci, že kterákoli strana jedná s největší moudrostí a důsledností, vyjde z této konfrontace jako vítěz.

ANALÝZA

Tento příběh můžete sdílet na sociálních sítích:

Sledujte dál RT

